

Ted Lindquist, KSO- samordnare

2021-04-28

Er ref: SSM 2021-136

Strålsäkerhetsmyndigheten
171 16 STOCKHOLM

Yttrande över Strålsäkerhetsmyndighetens förslag till föreskrifter om omhändertagande av kärntekniskt avfall

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) har remitterat sitt förslag till föreskrifter till Kärnkraftkommunernas Samarbetsorgan, KSO, för yttrande senast 2021-04-30. Avsikten är att föreskrifterna ska träda i kraft den 1 januari 2022.

Härmed föreläggs SSM ett yttrande från KSO. Samarbetsorganet företräder de fem kärntekniska kommunerna. Utöver detta yttrande kan också berörda kommuner respektive de lokala säkerhetsnämnderna, som myndigheter under regeringen, komma att avge egna yttranden.

KSO konstaterar att förslaget innebär att dagens kravbild utvecklas, förtydligas och förändras för att anpassas till internationella regler och rekommendationer. Det har även tillkommit nya bestämmelser baserat på myndighetens erfarenheter från tillsyn. KSO ser positivt på att det tagits fram ett förslag till föreskrifter i enlighet med föreliggande remisshandling. Det är viktigt med tydliga krav när det både gäller omhändertagandet av kärntekniskt avfall och när det gäller dokumentationen om avfallet.

KSO noterar att föreskrifterna är avsedda att tillämpas av den som har eller har haft tillstånd från regeringen till kärntekniskt verksamhet enligt kärntekniklagen. Även den som har eller har haft tillstånd från SSM till slutförvar i form av markförvar enligt kärntekniklagen berörs av förslaget. KSO vill påtala det förhållandet att det inte är oansenliga avfallsmängder som lagras vid kärnkraftverken i markförvar för mycket lågaktivt avfall. Utöver de tre markförvaren vid Ringhalsverket, Oskarshamnsverket och Forsmarksverket finns även ett förslutet markförvar vid Studsvik. KSO noterar att sistnämnda förhållande ytterligare sätter fokus på och väcker frågor kring markförvaren vid kärnkraftverken i kommunerna

KSO ser positivt på att förslaget tydliggör ansvars- och resursfrågor jämfört med tidigare föreskrifter. Verksamhetsutövarens ansvar för resurstilldelning, ledning och styrning framgår och medför en effektiv avfallshantering.

Myndigheten redovisar i konsekvensutredningen tre alternativa lösningar till det föreliggande förslaget till föreskrifter. KSO konstaterar i likhet med myndigheten att det inte finns några alternativ till föreslagna föreskrifterna med mer generella bestämmelser.

Ted Lindquist, KSO- samordnare

Föreskrifterna leder också till att avfallet behandlas på ett sådant sätt att det är lämpligt för slutförvar och att Sverige lever upp till internationella direktiv, konventioner, krav och förväntningar.

Av förslaget framgår bland annat att det i samband med att de nya föreskrifterna träder i kraft uppträder vissa konsekvenser av engångskaraktär för myndigheten när det gäller utbildning av egen personal och senare mer omfattande uppföljande tillsyn under ett antal år för kontroll av att kraven enligt föreskrifterna implementeras på ett riktigt sätt. Därefter bedöms tillsynen av kravefterlevnaden kunna ske mer löpande. KSO har i olika sammanhang påtalat vikten av att tillsynsmyndigheten har tillräckligt med resurser för att kunna utöva sitt uppdrag på ett opartiskt, kompetent och förtroendefullt sätt och att detta kan upprätthållas över tid. KSO ser det som mycket angeläget med myndighetens fortsatta säkerhets- och strålskyddsarbete för att en hög säkerhetsnivå ska upprätthållas vid de kärntekniska anläggningarna även i framtiden.

Konsekvensutredningen redovisar även översiktligt de kostnads- och tidsmässiga konsekvenserna av förslaget. KSO noterar att det är tio tillståndshavare för reaktorer och andra kärntekniska anläggningar som berörs av förslaget till föreskrifter. SSM bedömer att tidsåtgången för att anpassa verksamheten till de nya bestämmelserna och den nya kravbilden uppgår till mellan ett till tre år. Vidare noterar KSO att engångskostnader uppstår för varje tillståndshavare och kostnaderna uppgår sammantaget till totalt 7-16 miljoner kronor för alla tillståndshavare. Till detta kommer en löpande kostnad per tillståndshavare och år på mellan totalt 0,4-1,7 miljoner kronor. Dessa kostnader avser i huvudsak administrativa kostnader, utbildning och till viss del eventuella tekniska kostnader i form av exempelvis utveckling eller inköp av utrustning.

KSO noterar med tillfredsställelse att förslaget fortsatt bedöms upprätthålla och succesivt bidra till att förbättra skyddet av arbetstagare vid anläggningarna, allmänheten mot skadlig inverkan av joniserande strålning nu och i framtiden. KSO ser också positivt på att förslaget bedöms bidra till att skyddet av miljön mot oönskade effekter av strålning upprätthålls och succesivt förbättras inom verksamheterna.

KSO vill avslutningsvis även betona vikten av långsiktig kompetensförsörjning inom området. Detta har belysts särskilt av Strålsäkerhetsmyndigheten i samband med regeringsuppdraget om långsiktig kompetensförsörjning 2017/18 och efterföljande uppdrag. Kärnkraftskommunerna har haft möjlighet att delta i arbetet och fortsatt när det gäller framtagandet av den nationella kompetensförsörjningsstrategin. Detta sker genom SSM:s samverkansplattform med berörda parter.

Kärnkraftkommunernas Samarbetsorgan har i övrigt inga synpunkter på rubricerade förslag till föreskrifter.

KÄRNKRAFTKOMMUNERNAS SAMARBETSORGAN

Ted Lindquist
Samordnare/Gen.sekreterare
e.u.